

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

De sumptione Christi sub utraque specie.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

an post aliquod tempus absumatur ; vel etiam aliquæ particulæ consecratæ asserventur. Tu dicis, quòd hoc omne observari debeat, quod fecit Christus instituens Sacramentum, & nihil præterea. Sed Christus id instituens etiam lavit pedes Discipulorum, & dixit : *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum egi feci vobis, ita & vos faciatis.* Joan. 13. Deinde fregit panem. Matth. 26. an jam sine lotionè pedum & fractione panis non erit actio Sacramentalis?

De sumptione Christi sub utraque specie.

4to. **A** Pud vulgus plausibilis est controversia, an Christus sumendus sit sub utraque specie. Sed immeritò desuper imperitum sibi applaudit Lutheranum vulgus, vel etiam aliter ad fundum non introsipientes. Partim quia apud Lutheranos aliosque Sectarios ob defectum legitimorum Sacerdotum non nisi panis & vinum sine mica corporis & sine gutta sanguinis Christi distribuitur. Partim quia ubi est verum corpus in hostia, verus sanguis in calice, ibi quoque est totus Christus ; adeoque non defraudatur sumens sub una specie. Partim quia Lutherus ipse falsus est nullum esse divinum præceptum aut necessitatem utriusque speciei. Ait enim Ep. ad Bohemos Christus hæc in re nihil tanquam necessariam præcepit. *Præstaret & pacem & unitatem, quam Christus ubique præcepit sectari, quam de speciebus contendere.* Nunquam tam moderatè hic Pseudo-Apostolus locutus

○

cutus est. Alium spiritum ostendit rusticos contra Dominos animans, & summa quæque coronata capita spurcis convitiis aggrediens. Sed & dum causam, cur utramque speciem uterit, de formula Missæ reddidit, omnis statim mansuetudinis & ingenuitatis oblitus est dicens: si quo casu Concilii alicujus autoritate statueretur aut permetteretur utraque species, *tunc minime omnium nos velle utraque specie potiri, imò tunc primum in despectum tam concilii, quam statuti sui vellemus aut alterutrâ aut neutrâ potiri.* En contumaciam & libidinem contradicendi Ecclesiæ! si neutrâ vis potiri unquam Luthere. Ergo manifestè agis contra præceptum Domini. Et vel est præceptum Christi, ut sub utraque specie eum sumamus vel non. Si non, cur tu vis præcipere, quòd Christus reliquit liberum? si ita, cur vis te opponere mandato Christi? ecce talis homo vocatur à suis: *Der theurer vverther Mann Martin Luther.* Sed nos redeamus ad examen, an Christus præceperit, ut sub utraque specie sumatur. Catholica Ecclesia dicit, quòd non. *Primò.* Quia tale mandatum divinum, ut ipse etiam Lutherus fatetur, non datur, *2dò.* Quia Scriptura Joan. 6. licet utriusque speciei mentionem faciat, tamen quater promittit vitam æternam sub una specie communicantibus. *Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. V. 52. Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Ibid. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum. V. 59. Hic est panis de celo descendens, ut si quis ex ipso man-*
duca-

ducaverit, non moriatur. V. 50. 3tio. Quia exemplum Christi & Apostolorum habemus. Nam Christus duobus Discipulis in Emaus Luc. 24. dedit Eucharistiam sub una specie, quia textus tantum facit mentionem panis. Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem, & benedixit ac fregit, & porrigebat illis, & aperti sunt oculi eorum, & cognoverunt eum. V. 30. Pari modo Apostoli fidelibus distribuabant Eucharistiam sub specie panis tantum. Erant autem perseverantes NB. in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis. Act. 2. v. 42. & v. 46. Erant frangentes circa domos panem. Per fractionem intelligitur hic distributio Eucharistici panis juxta illud: Panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est? Item: Una autem Sabbathi cum convenissemus ad frangendum panem. Act. 20. v. 7. Licet autem Novatores unum alterumve ex allatis textum aliter explicare velint; remanet semper insolubile supra allatum argumentum; quod sic ab initio usque huc CC. & PP. textus citatos intellexerint, ut modò intelligit Ecclesia Romano Catholica primævæ Ecclesiæ traditionem servans. Contra quam velle cum Novatoribus [qui nullum legitimæ suæ à Deo vocationis signum ad Ecclesiæ, in qua nati erant, & à qua Scripturam acceperunt, contradicendum adferre potuerunt aut possunt] sentire, supremæ teste Aug. dementia est & arrogantia. 4to. Quia hæc fuit praxis Ecclesiæ, ut in primis sæculis sub una specie sumeretur Eucharistia v. g. in gravi

gravi persecutione, in navigatione longa, Imò extra has circumstantias praxis erat hostiam consecratam deferre domum, & sic Eremitæ passim eam deportabant ad suas eremos, ut suo tempore se illâ reficerent. V. Tertull. l. 2. ad uxorem c. 15. S. Cypr. de lapsis in Orat. funebri de excessu Satyri. Basil. Ep. ad Cæsariam Patritiam. Apud Canisium invenies plurimos & benè longos ejusmodi textus. Eucharistia olim etiam fuit data infantibus, & his sacer sanguis instillabatur teste Cypr. Græci per 4 dragesimam totam excepto die Dominico & Sabbatho communicabant ex præsanctificatis sive solis hostiis alio jam die consecratis. V. de hoc usu Conc. Laodic. Can. 49. Conc. Trull. Can. 51. Innocent. 1. in Ep. 1. c. 4. *scilicet*. Si jam verè dedisset Christus præceptum de utraque specie omnibus sumenda: Utiq; illud à primis temporibus novisset sanè & observasset Ecclesia; quis enim credat Deum posse permittere; ut Ecclesia non agnoscat tanto tempore aliquod præceptum sui Sponsi necessarium ad salutem? quid multis? primis sæculis res erat adiaphora corpus Christi sub una vel altera aut utraque simul à Laicis summi, & cùm Christus unum vel alterum præcisè non præceperit, Ecclesiæ competit utique sive eam Regentibus, determinare ex Vicaria Christi potestate hoc vel illud, prout circumstantiæ congruentiæ & rationes exigunt. Et hinc Paulus 1. Cor. 4. dicit: *Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi & dispensatores mysteriorum Dei.* Quâ potestate ordinandi circa hoc ipsum, de

de quo agimus, Myſterium uſûs eſſe creditur 1. Cor. 11. ſic ſcribens : *Cætera. cùm venero, diſponam.* Pro diſtrictu Romano ad aliquod tempus à Gelafio Papa imitante exemplum S. Leonis Martyris, ut docet Baron. ad annum 496. præceptum fuit, ut ſumerent fideles utramque ſpeciem. Cujus rei ratio erat, ut dignoſcerentur Manichæi, qui ſub ſpecie vini communicare nolebant; eò quòd vinum abominarentur tanquam creaturam malam à Diabolo productam. Apud Catholicos enim antecederet moris erat ſub una ſpecie panis communicare, & ſic Manichæi inter illos latentis accedebant cum iſtis ad Communionem. Donec ad varias inconuenientias, irreuerentias præcavendas, quæ v. g. per effuſionem ſanguinis contingebant, item etiam, quia vinum ubique haberi commodè in tanta quantitate non poterat, item aliqui ex naturæ inclinatione horrebant vini ſaporem, vel ex eodem calice bibere, ex quo morbis infecti, aut homines ſordidi præbiberant. Conc. Conſtantienſe Sefſ. 13. & Trid. Sefſ. 21. ſub ſpecie tantùm panis præcepit Laicis dari Euchariftiam. Et ſicut Eccleſia ratione hujus Sacramenti varia ex cauſis juſtis ordinavit v. g. *Circa perſonas*, ut non ampliùs infantibus detur Euchariftia. *Circa tempus*, ut, cùm primis temporibus quotidie daretur Euchariftia, poſtmodum circa annum Chriſti 250. præceptum ſit, ut quilibet ſaltem ter in Anno feſto Nativ. Chriſti, Paſchatis & Pentecoſtes eam ſumat. Et demum nunc præceptum Eccleſiæ tantùm obliget ad

unicam in Paschate Communionem. Cur non etiam *circa modum* nullo expresso mandato divino desuper existente ordinare potuit ex causis justis supra allatis? ut tantum Eucharistia à Laicis sub specie panis deinceps sumatur ordinariè. Objectiones Sectariorum satis solvi possunt ex hætenus allatis. Multum clamoris, sed non lanæ faciunt in hoc, quod licet sub una specie sumatur Christus, *Sacramentaliter* tamen sub specie panis tantum corpus. Sed quid per *Sacramentaliter* re ipsâ velint, cum fateantur totum Christum sub una specie percipi, ipsi non explicant, nec explicare possunt. Dicant ergo de plano cum Catholicis summptionem Christi sive sub specie panis sive sub specie vini vocari *Sacramentalem* ideo, quia anima per eam acquirit gratiam sanctificantem & spiritualiter reficitur. Quippe Sacramentum est *signum sensibile practicum gratiæ sanctificantis*. Si qui SS. PP. dicant necessariam esse Communionem sub utraque specie. Vel loquantur de Sacerdotibus actu sacrificantibus; vel quòd tam bene corpus quàm sanguis Christi reapse sumatur. Vel de illis temporibus, quando hæc & nunc id in hoc vel alio loco erat in usu, vel etiam sub præcepto sumptio sub utraque specie ut supra dictum. Porrò utraque species unum tantum conficiunt Sacramentum, quia referuntur ad unam refectionem, quam plenius significatur utraque simul. Sub una tamen etiam continetur resectio. Conc. Claromontanum iussit sub utraque specie sumi Christum, quia propria
auto.

autoritate quidam ad impediendam effusionem sanguinis in usum introduxerant panem consecratum intingere calici consecrato, & sic dare communicantibus. Istum usum prohibuit concilium, & communicaturis sub utraque specie utramque voluit seorsim dari.

De Ubiquistis.

510. **C**ONTRA hos multa adduci possunt. Modò sufficiat contra Lutheranum Ubiquistam: quòd eo ipso, quo admittit humanitatem Christi ob unionem cum verbo divino esse ubique; eò quòd divinitas ei unita sit; quòd inquam eo ipso tollat Eucharistiæ mysterium & usum. Nam in mysterio Eucharistiæ juxta ipsum ponitur corpus & sanguis Christi, item manducatur corpus, & bibitur sanguis Christi. Poni autem in pane & vino Christum, est priùs ibi non fuisse, esse autem nunc, & manducare est aliquid accipere in os, de ore deglutire, & in stomachum dimittere. Quod priùs ibi non fuit. Atqui juxta Ubiquistam jam ab ante corpus & anima Christi erat ibi. Ergo. Dicere, quòd priùs per consecrationem ponatur & manducetur Christus *Sacramentaliter*, est nihil dicere, ut paulò ante monui. Saltem Christus verè realiter & substantialiter nec ponitur nec manducatur, quia jam ab ante ibi erat. Quod tamen Lutherani mordicus contra Calvinistas tuentur. Et si nihilominus sive non obstante ubiquitate adhuc verè bibitur sanguis Christi